

ie uit „De Gooi
en dank.
bericht. Het
vrand.
rven meldt van
ante Greet),

ebben. Zaterdag
de Algemeene

in uur.

wacht, evenwel
de begrafenis
ijden of kachel-
the kleeding en

an Greet.

van „den geest

en eerbied voor

s iets van den
n, dan toch te

dentie maak-

te Stadskerken.

de groote ste-
licht getrokken.
i. Holl. KerkM.

geleden is er
reent voor het
stads-kerk. Niet
— met behoud
v. in de Geref.
radicale kerk-
ne stadskerk in
int gaandeweg

het „Algemeen
n wijst hij aan,
worden gezocht
erein”.

de Oude Kerk.
erk geworden.
ar Dr de Vrijer
n die kerk ge-
en bereid door
at hij minstens
n optreden.

oudste Amster-
hrijft Ds Hoek,

rtijken arbeids-
de gelegenheid
in te ontvouw-
Zondagmorgen
verken, met één
tusschen herder
eft op met een

hoofdbezwaren
menschen zóó
it ze zich niet
an een of twee

geven aan het
ek genoemd.
stergnaafteer,
heel den Am-
enkele uitge-
en eigen voor-
nddiensten met

em bracht dus
Terwijl het in-
op een teleur-

chts een evan-
dikant, zat er
ie van Ds Ko-
in gebruik ge-
toonde van een
i groeien. Doch
ikant van Am-
ging wentelen,
kerk draaien,
hemskerk radi-
n, dat zij zelfs
bezet.”

ler van decen-
niet alle betee-

t Da Hoek te-
tag”.

J. W.

BOEKBESPREKING

J. C. Wirtz Czn. Tempel des Heiligen Geestes. Een woord van waarschuwing aan ouders, onderwijzers en andere opvoeders. N.V. U.M. J. H. Kok — Kampen.

Een boekje, dat waarschuwt tegen het kwaad van de onanie. Er bestaan méér van deze soort van werkjes. Over 'algemeen lijden ze aan 'tzelfde euvel: ze zijn te veel geschreven naar het model van elkaar.

Er staan in dit boekje goede, héél mooie opmerkingen zélf.

Maar toch zou ik sterk aanraden met zulke boekjes zeer voorzichtig te zijn. Ik lees b.v.: „'tis vooral deze zonde, die naverkt tot in het derde en vierde geslacht, want een meisje, wier lichaam door onanie geleden heeft, kan nooit gezonde kinderen voortbrengen als zij tot een huwelijk komt. Deze zwakke en tobberige kinderen zullen op hun beurt weer nog zwakkere kinderen voortbrengen”.

Dit nu is eenvoudig weg onwaar. De heer Wirtz zal dit wel beweren op gezag van een of ander medicus, maar het is niets meer of minder dan onzin.

Dat het kwaad van de onanie veel verbreid is, is juist. Maar men moet er geen onjuiste dingen over zeggen. Dat maakt de patiënten moedeloos; en moedeloosheid verergert de kwaal.

Dat er verband bestaat tusschen neurasthenie en onanie is ook waar. Maar de eerste is meestal de oorzaak van de tweede. En niet andersom. Ten opzichte van de beschrijving der genezing van de onanie is dit boekje al héél zwak.

Van een „psychologische” behandeling, zooals die tegenwoordig met het beste succes wordt toegepast, schijnt de schrijver niet te weten.

Dankbaar mogen we intusschen zijn, dat op het kwaad van de onanie nog eens weer de aandacht werd gevestigd.

Maar het wordt tijd, dat er eens een boekje over geschreven wordt, dat het precies zóó zegt als het is; en dat geen overdreven dingen en vreesaanjagende uitspraken lanceert. We hebben hier te doen met een moeilijke kwestie. Daarom temeer is eerlijkheid een eerste eisch.

J. W.

„Het Schouwtooneel der Schilderkunst”, verzamelde opstellen van Herman Hana. G. F. Callenbach — Nijkerk.

In de bekende Kerstboeken van Callenbach schreef Hana opstellen bij illustraties, afdrucken van schilderstukken van bekende meesters. En deze opstellen liggen nu met de illustraties, gebundeld voor ons.

Het is een prachtuitgave, waarvoor wij Callenbach alle hulde brengen. De geschreven tekst is prettig gedrukt, en de platen zijn op fijn glanzend papier, zoodat zij schitterend uitkomen. De meer dan 100 platen geven een duidelijk beeld van wat de schilders, in verschillende scholen en op verschillend terrein, hebben gewrocht, en laten ook tevens zien in welke opzichten de schilderkunst veranderde en vooruitging. De opstellen van Hana leeren hem, die niet der zake kundig is, zien en waardeeren. Wij hebben bijzondere aandacht gewijd aan „Het Winterlandschap”, en nauwkeurig Hana's onderrichting gevolgd; hij schrijft prettig, soms humoristisch, en altijd verhelderend; bij de schildermeesters past Hana als meester der uitlegging.

Dr Pit schrijft een oriënteerende voorrede, waarin hij o.a. van Hana zegt: „Als kunsthistoricus is hij waarlijk een eenige verschijning”. Het werk is verdeeld in zeven hoofdstukken: De Oude Italianen, Het Winterlandschap, Het portret in de Schilderkunst, De Hollandse Molen, Het Kind, Het Binnenhuis, en Landschapkunst.

Vooraf voor cadeau bevelen wij dit mooie werk hartelijk aan; de prijs is slechts f 6 ing. en f 7.50 geb., wat voor zulk een prachtwerk zeer billijk moet heeten.

J. D. W.

Zevende Kerstboek.

Als eerste deel van den 34en jaargang der Christ. Bibliotheek van Callenbach te Nijkerk, verscheen het zevende Kerstboek. De band is ditmaal bijzonder goed geslaagd: deftig bruin-zwart met een gouden roset, en daarin zeven sterren van goud!

De inhoud beantwoordt aan het uiterlijk, en is veelzins voortreffelijk. Dr J. H. Gunning opent met een artikel over de Herders en het Kindeke Jezus, Lucas 2 vs 15—20, waardoor het hart verwarmd wordt. Hana schrijft weer over de schilderkunst, en wel over „De oude Italianen”; gelijk men weet verscheen dit artikel met die uit de vorige Kerstboeken afzonderlijk als een schitterend plaatwerk. Van Hélène Swarth zijn vijf verzen opgenomen, van Jan de Groot twee.

De bekende zendeling onder de Chinezen, Ds Leynse, schreef over Lao Chow de poortwachter; mevr. Kuiper van Oordt over het Friese zonnetje. Maar wij geven geen opsomming van de lange rij van artikelen, die door hun bonte afwisseling dit Kerstboek te aantrekkelijker maken. De verzamelaar Risseeuw en de uitgever Callenbach hebben eer van hun werk, en ongetwijfeld zullen velen, mede ter wille van dit Kerstboek, lid worden van Callenbach's Chr. Bibliotheek. Herinneren wij er nog aan, dat het lidmaatschap kost per jaar f 5.75, waarvoor men behalve het Kerstboek nog vier boeken ontvangt; wenscht men ze gebonden te hebben, dan moeten de banden afzonderlijk betaald.

J. D. W.

„Waar Oost en West elkaar ontmoeten”, door Birger Forell. J. Ploegsma — Zeist.

Wij hebben even gearzeld met het aankondigen van dit boek. Immers, het is meer dan waard, dat er in de rubriek Zending een artikel aan gewijd wordt. Maar niet

het oog op de feestdagen willen wij nu vast de aandacht er op vestigen.

Birger Forell was vroeger predikant te Rotterdam, nu te Berlijn. Hij is een Zweed, een man van meer dan gewone bekwaamheid. Een paar jaar geleden kreeg de beroemde onderzoeker der Indische godsdiensten, prof. Rudolf Otto (vooral bekend als schrijver van „Het Heilige”) van de Deutsche regering de opdracht, om een internationaal instituut op te richten tot onderzoek en vergelijkende studie der godsdiensten. Teneinde zich met de geleerde theologen in het Oosten in verbinding te stellen, en ook materiaal voor het onderwijs te vergaderen, ondernam prof. Otto een reis naar Engelsch-Indië. En op de reis werd hij vergezeld door ds Forell.

Van deze zeer interessante reis hebben wij in dit boek van 300 blz. de boeiende beschrijving. Vele foto's versieren dit keurig uitgegeven boek; de heer Ploegsma legt er alle eer mee in.

Met deze korte aankondiging moeten wij volstaan, en hopen in de rubriek Zending er op terug te komen. Wij kunnen het aan een ieder, die belangstelt in Engelsch-Indië, zijn talloze godsdiensten, zijn politieke toestand, en vooral het Zendingswerk aldaar, hartelijk aanbevelen. De uitnemende uitgave van dit boek maakt het lezen tot een te grooter genot.

J. D. W.

„Christus en het menselijk leven”, door dr F. W. Foerster. J. Ploegsma — Zeist.

Uit het „Woord vooraf” van dr C. P. Gunning ontleenen wij de volgende opmerkingen: „In de eerste plaats is dit boek uit eigen zielestrijd ontstaan.... Zoo kan alleen iemand schrijven die deze dingen al worstelend heeft verworven.... In de tweede plaats is ook dit boek, evenals zijn vorige werken, een echt boek voor de jongeren, voor den jongen man, de jonge vrouw, die aan den ingang van het volle leven staan, en nu, verbijsterd door al de stemmen, die tot hen komen, van den rechten weg dreigen af te dwalen”. Hiermee is dit boek treffend juist gekarakteriseerd, en dan verdient het alle aanbeveling. Men weet, dat men met Foerster wat voorzichtig moet zijn; Gereformeerd in theologischen zin is Foerster niet. Maar allen, die met oordeel des onderscheids kunnen lezen, zullen van Foerster veel kunnen leeren; hij is een gids vooral op sexueel terrein, en leidt naar Jezus Christus. En al maakt men ook tegen menige opmerking bezwaar, als geheel maakt het boek beschaamd, en dringt tot ernstig zelfonderzoek. Ploegsma heeft het boek van ongeveer 350 blz. in een keurig gewaad gestoken.

J. D. W.

Geloofsbezwaren, opgelost door Wilhelmus A. Brakel, voor tegenwoordige lezers verduidelijkt door H. W. Laman, em-pred. van Assen.

N.V. Uitgevers-Mij J. H. Kok — Kampen, 1929.

Een praktisch boekje, omdat het kort is en zakelijk. Brakel, de bekende 17e eeuwse theoloog, is als een van de befaamde „oude schrijvers” bij het moderne geslacht vrijwel in 't vergeetboek geraakt en „toch loont het”, zooals Ds Laman zegt, „ook nu nog de moeite, dat naar hem geluisterd wordt, vooral wanneer hij zich beijvert, om het donker op te klaren”. In een Inleiding toont de samensteller van dit boekje aan, dat Brakel geweest is een man van groote lijnen, die bezwaren wist op te lossen en een zielszorger is geweest, bij wien men raad kon vinden. En in wat hij uit het werk van Brakel aanhaalt, maar dan overgebracht in hedendaagschen stijl, bewijst hij dat met de praktijk. Vragen worden hier gesteld en beantwoordt als: Ben ik bekeerd? Ben ik verzekerd? Versta ik de grootheid van de zank, waar 'om gaat? Het gelooven te gemakkelijk of te moeilijk? en ook worden beschouwingen gegeven over: De kracht der verdorvenheid, Ongeloof aan de grondwaarheden, Geestelijke duisternis, Twijfeling door het uitwendig kruis? Gebrek aan Wasdom? e.d. Genoeg ten bewijze, dat dit boekje voor onzen tijd van groot nut kan zijn en bij persoonlijk gebruik en bij vereenigingswerk.

C. T.

Romain Kalbris, par Hector Malot, édition simplifiée et annotée par J. A. Dijkshoorn, cinquième édition; Petite Anthologie des Prosateurs français, contes et nouvelles, par G. Walch, tome premier, quatrième édition.

J. M. Meulenhoff — Amsterdam.

Deze beide boekjes, deel uitmakend van de serie „Les Meilleurs Auteurs Français” zijn allereerst voor schoolgebruik bestemd. Het eerste is een regelmatig verhaal, bestemd voor de leerlingen van de lagere klassen der middelbare scholen en gymnasia, het tweede, een bloemlezing uit het werk van 19e eeuwse schrijvers, is voor de middelklassen van dezelfde onderwijsinrichtingen.

C. T.

We volstaan met aankondiging van:

De Bazuin, maandblad van den bond van Nederlandsche christelijke zang- en muziekverenigingen (adm. Keizersgracht 104, Amsterdam).

Porvenir, schetsen uit den arbeid der Fliednerstichtingen (Protestantsch werk) in Spanje, (adm. Utrecht, Nieuwe Gracht 5).

H. O. R. A., orgaan v. d. vereen. tot ondersteuning van burgerlijke ambtenaren (adm. Valkenboschkade 523, Den Haag).

Hulp voor Onbehuilenden, orgaan v. d. vereen. van dien naam te Amsterdam (adm. 2e Const. Huygensstr. 35, Amsterdam).

Maandbericht van de Nederl. afd. van den Wereldbond der kerken, drukkerij P. den Boer, Utrecht.

Homoeopathisch Maandblad, orgaan van de Vereeniging tot bevordering der Homoeopathie in Nederland, onder red. van Dr D. K. Munting en D. K. Boom,

jubiläum-nummer bij het voltooien van den 40en jaargang, uitg. N.V. Roepers Drukkerij, Den Haag.

Het Vonkje, onafhankelijk tijdschriftje voor kunst en letteren, onder redactie van Jet Cuyper, V. Leenheer Jr en Paul Oyens; verschijnt van tijd tot tijd. Adm. adres: Zomerhofstraat 76, Rotterdam.

C. T.

CORRESPONDENTIE

Kan een onzer lezers ons wellicht helpen aan een ex. van „De Reformatie” van 21 Oct. 1927, 11 Nov. 1927 en 23 Dec. 1927 (8e jrg. nos 3, 6 en 12)?

Voor toezending hiervan houden wij ons beledigd aanbevelen.

Goes.

OOSTERBAAN & LE COINTRE.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Zuid-Beijerland: Joh. de Boer te Brouwershaven en J. M. Spier te Dussen.

Beroepen te:

Appelscha: C. M. v. d. Loo, cand. te Den Haag. 's-Grevelduin-Capelle: P. G. Kunst, cand., hulppred. te Deventer. Zuid-Beijerland: Joh. de Boer te Brouwershaven.

Aangenomen naar:

Beetsterzwaag: D. P. Koopmans te Sneek. Lemele en Lemelerveld: A. Borsjes, cand. te Schermerhorn. Urk: W. Doorenbos te Gerkesklooster-Stroobos.

Intrede te:

Amst-Vollenhove A: A. H. Oussoren, cand., tekst Psalm 121: 1. (30 November). (Verbeterd bericht.) Amersfoort: S. J. Popma, tekst Neh. 2: 20. Bruinisse: J. P. Unger, cand., tekst Psalm 121: 1 en 2. Lollum: S. Hoekstra, cand., tekst Joh. 1: 43a. Schiermonnikoog: Tj. v. Wieren, cand., tekst Joh. 3: 16.

Afscheid van:

Slidrecht: P. A. Zeilstra, tekst Jes. 64: 1 en Openb. 22: 20.

Candidaten tot den H. Dienst.

Cand. J. C. J. Kuiper, van Haarlem, is door de Classis Middelburg peremptoir geëxamineerd en toegelaten tot de bediening des Woords en der Sacramenten in de Geref. Kerken. Hij hoopt Zondag 4 Januari a.s., des namiddags zijn intrede te doen als predikant der Geref. Kerk te Oost- en West-Souburg, na des morgens bevestigd te zijn door Ds J. E. Goudappel, van Emlichheim (Duitschland).

De heer C. Boon, Theol. cand. te Amsterdam, beroepen predikant te Duurswoude (Fr.), is na peremptoir examen door de Classis Drachten met algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten in de Geref. Kerken.

Cand. M. Norg, van Zwolle, beroepen predikant bij de Geref. Kerk van Suameer, is door de Classis Drachten peremptoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten.

De heer S. U. Zuidema, Amsteldijk 126 II te Amsterdam, Theol. candidaat aldaar, zal gaarne na 1 Januari a.s. een eventueel beroep bij de Geref. Kerken in overweging nemen.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Aalten: J. L. de Vries te Bussum. Soestdijk: K. G. van Smeden te Haarlem-N.

Bedankt voor:

Sneek: P. de Groot te Amersfoort.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Tweetal te:

Meliskerke: M. Heikoop te Utrecht en W. C. Laman te Leiden. Rotterdam-Zuid: M. Heikoop te Utrecht en A. Verhagen te Middelburg.

Beroepen te:

Middelbarnis: J. Fraanje te Barneveld. Zoetermeer: A. de Blois te Dirksland.

Bedankt voor:

Ridderkerk: W. C. Laman te Leiden.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Bectum: J. Klumper te Westerbroek. Denekamp: J. G. Steenbeck Jr. te Zunderdorp (Amsterdam-N.). Den Haag (vac. Dr J. P. de Bie): A. J. Wormgoor te Bussum. Hellevoetsluis: M. Bons te Oudenoord. Leiderdorp: G. J. Strecker te Heinoord. Noordwijk-Binnen: W. W. Siddré te Zevenbergen. Oudenbosch: G. C. Postma te Overveen. Scherpenisse: J. H. v. Paddenburgh te Elspeet. Sommelsdijk: E. v. Asch te Arnhem. Vierhuizen-Zoutkamp: D. J. Politiek te Kolham.

Aangenomen naar:

Hijkersmilde: G. de Wijk te Ferwerd. Nieuw-Beerta: H. Bax te Akersloot. Nieuw-Beijerland: Jols v. Dorssen te Schraard. Oudenbosch: G. C. Postma te Overveen.

Bedankt voor:

Den Bommel: J. H. v. Paddenburgh te Elspeet. Genemuiden: C. J. v. d. Graaf te Nijkerk. Harich: G. de Wijk te Ferwerd. Ierske: J. Jellena te St. Pancras. Muiden: W. Rijnsburger te Polsbroek. Opheusden: J. H. Koster te Montfoort. Rijssen: J. E. Klomp te Ede. Soest (vac. J. C. W. Kruisboop): F. Kijftenbelt te Feijenoord. Vaassen: W. Deur te Schoonhoven.

Intrede te:

Bemmel: Th. J. H. Israël, tekst Rom. 14: 19. Hoedekenskerke: S. M. J. Hulsbergen, tekst Efeze 6: 18 en 19.